

[illegible]

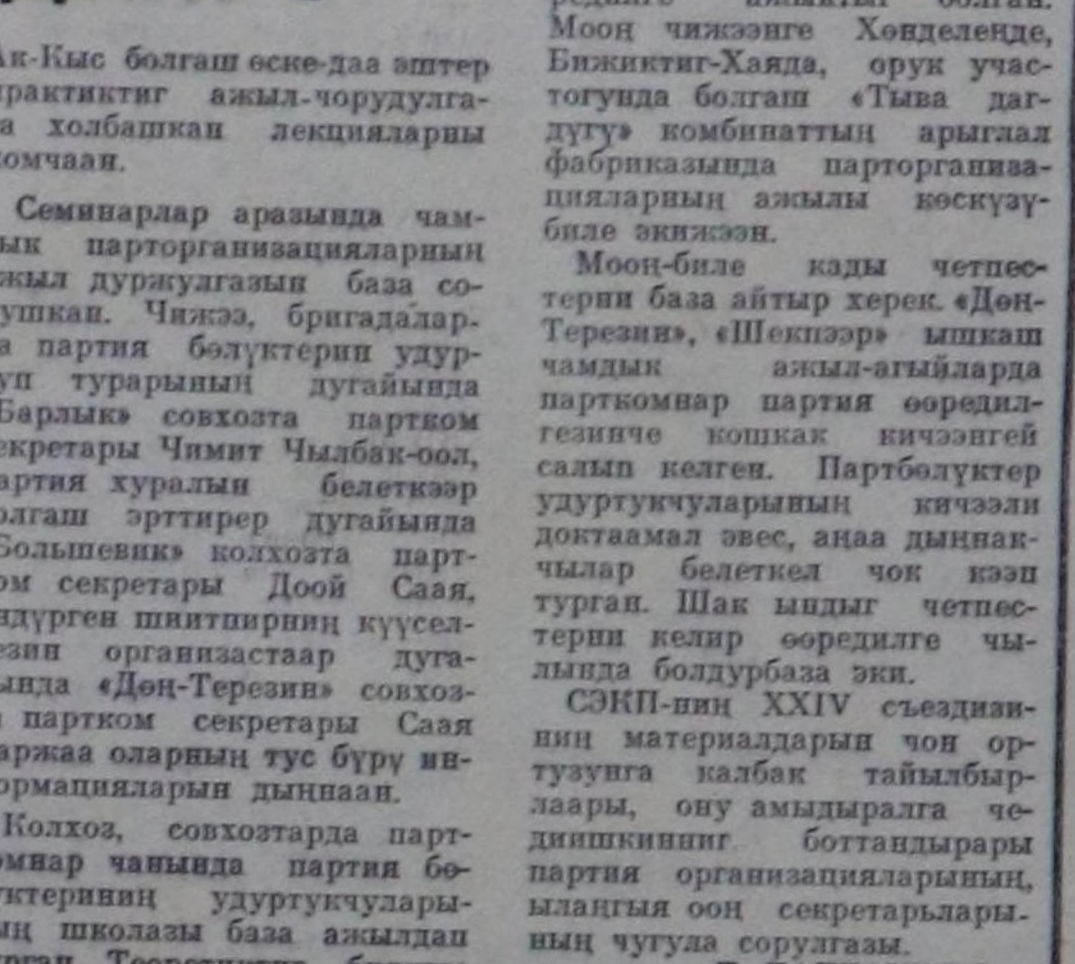
—◆—

Алхыттың сөзү

болгаш практиктиг мергежил.

ралды улавас эрттирерия чизи.

Күш-ажылчы
кижилер дугайында
сагыш салышкын

Чуртгун зууг үлестүр то-
түр, революстүр чачымдар-
биле байлак Иваново хоорайы-
н үздөмдөттүгүн хуңудун
бөр чүс чыла бо чылдын
икольда болур.

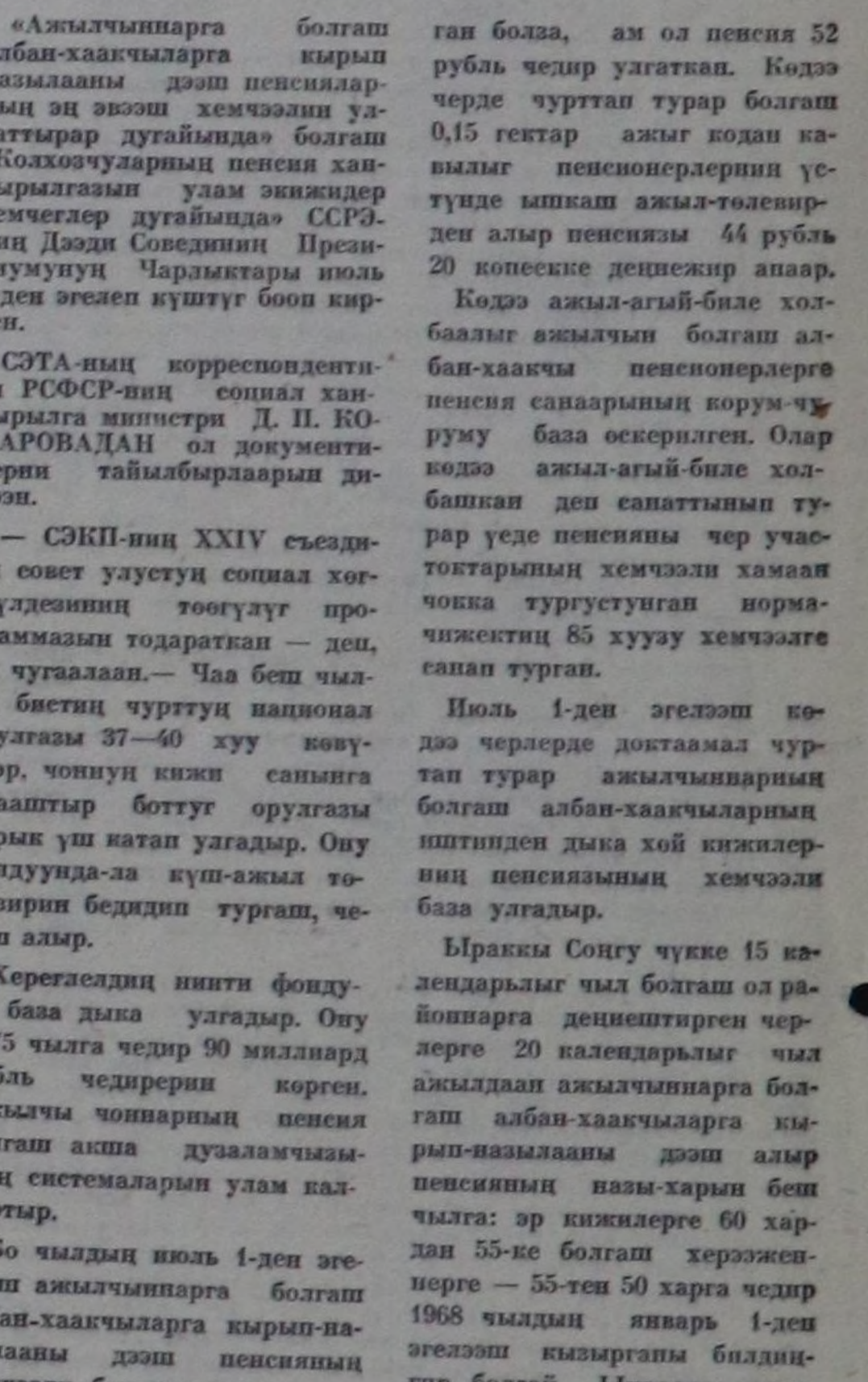
1905 чылдын революция-
нын хуңуеринде Россияга
ажылчын депутаттарын
инити хоорай Советин база-ла
бир дугаарында айна тургу-
кан.

1917 чылдын октябрда бол-
гаш хамааты дайыннын э-
синде Иваново-Вознесенски-
нин ажилчынары револю-
циянын хөрө дөмт демисте-
чилерини бирги одуругла-
рынга чорун тургал.

Ам хоорайда чүс ажил үлө-
дүр бүдүрүлгө бар. Эрткен
беш чылда мыда пост-тавы
үлөтүрүдөн аңгыда машина
гудушукуну калбаа-биле хө-
ксөз. Автомобиль краннары,
олдур станоктар, амгы
үеини торф машиналары,
пост-тавы дери болгаш ыла-
гүтү хөксөзүн приборлар —
Иваново бүдүрүгелерини
сылгаларынын ыракта-ла
етчө өсө сайы болур.

«Красная Тамга» тор эр-
тин

фабриказын бирги беш чылда
тузуп, ажилгалаа киирген.
Бүдүрүгелерге сески беш
чыл техникта талазы-биле
чаарты дерииниң үеи бол-

Чедишкинниг күүсеттинер

жөөсө укуругут болбай. Тараз жатканы-биле та-
ымчалдай кестирген сизген бол-ринге чедир ойт-
тан кылдыр көзө бээр. Жатканы ажылган туура
ужуру мында-дыр.

Оон аңгыда, Усть-Абаканың аял-агыйдары
ан сеная салыр трайшейн пикирини хем-
чөлийн тодырадып алтаынар. Көвирген сизгени
сеная кылдыр салыры мыкса үлө чорудар хер-
ек. Ычактан холун эрттир уузг трайшей
алкычы өнес. Усть-Абаканың аял-агыйдары
аңгыда мынан туура-биле алгыра, 250—300 то-
на сеная кирер трайшей эң-не таарымчалдыр
болуу туура. Идэбэ 6—8 метрден кызын трай-
шей таарымча кык. Кызын трайшейлерни
тырм бастырыр берге.

Усть-Абакан районун юдо аял-агый эрге-
лелерни тускай эртемнигерин сеная салыр та-
лазы-биле ада-туртунг база даптымынж дур-
жузаткан чымдыгейлай өөренин көрүп туура.
Европаның чамдык чурттамында, илангыс Че-
хослованияда көвирген сизгени боодалай ты-
рини паралай, сеная кылдыр консервациар ар-
таны аякыдан кылган болган менен нөргөн.
Тырин боодалай параяа сенанты агар кир-

Бичуаар салган сенажыны көңүгө үрөсбөөн, чаада хөвөөр, ситигини огу-даа, чымды-даа ох-хөвөөр болган. Өз-пигини 50-55 жүз чедир көш-рини алгыра-да белез үрөсбө, шыяры хөвөөр кадагалаттыгын артар түбө-дир. Огу мал хө-хөч туралды чипр. Иктерини сүткүр продук-тузуу дораян-на бедип ахөвөөр болган.

Сенажтын белик хоолуузуу. арбышын, эвөөн карылтагын билип каап, уксагажылдыга заво-ду «Московский эркен чыгы 400 тонна сена-жынын орунуга, ам 20 мул товнадан эвөөн эне-тин сайыр деп турар.

Сенаж кылды ситиге кезеряге севоноски-казын база алошчылдык аймаглар деп сүмөлө турбуге. Усть-Абакан районун аймаг-айтал-ры тарва кезер жаткалары чге азыгалан ту-гураар? Ылаңгыз илгир хүдө косилка-биле кес-көп ситиге холуу эрттир катгадан казын каар тү-бө-дир. Ылчугаар сенаж кылмыр-биле кесип-грен ситигини, аспирити кесип кылаар.

оса кыдыр пазына-биле шып лаар. Технологи-
яны эрзекч тутула негеденерин шык сагым-
га, тырм боодалдаан сенаяк белик пиныраар
болуру алареттинге. Но чылын усть-абаканча-
лар сенаяк белеткээрне пресс-подборщиктерин
ажыгаар деп шиктирирге. Ол чорук траншей-
ге сенаягы салырынга хуусаазын уадыр,
таарыр техника чедиштепе ол кочукт тутула.
Оон ийин, усть-абаканчаларда база бир ча-
чуга болза, чузуктук чемпер белеткээрде, бир
гич ээлдеге сенаягы кылын турары болур.

Усть-Абакан районун тускый эртемнигери-
нин санаа турары-биле аларга, сенаяк белет-
кээр тускыйлаттыгын азелаларга, болгаш от-
рядтарын тургузары эрзекч тутула. Оларга
амаа сидос салдыры аам курагга ситен белет-
кери хуушундирбесе чогуур. Чуге элдеге, олар эр-
ги чачымча-биле ситен курдагындарга чамал-
гаш туруп бээр чадавас.

дүүр районнуу колхозта-
р багаш совхозу 1971
онд баштайгы чартында
нөгө нөмдө хүлээлэг-би-
гиди 584 тонна эрт са-
н 102,5 хуу, сүтүүн 64
тонна азы 105 хуу боттан-
на.

Энн шитиндө «Кызыл-туу»
хөтүтү ажил-инжирилү кү-
гө элт, сүт садарын бир
арында чөдип алган. Кы-
рда эгелээр-биле июль-
төчкүчүгү чөдип 15 тон-
нуу дуузар турган, оон
инна ажынын саткан.

М. СЫН САН.

жанын бұдуң-чарын катан адыр. Ам ол айда-ла 45 жыл болур. Колхоз кескигүне пенсияонерлерге кырып-ылааны дэшт инвалид болган баа азыркычын ооган тапалыктада пенсия-орунд кечмээли база бе-ли. Колхозчуларын кырып-ылааны дэшт алыр пенсияны эң аяашот кемчээли жузуудан 60 ажык хуу болур. Оларга пенсияны дуугуз кемчээли 120 рубль тур улгатырган.

Кылычларга болгаш ал-хаакчыларга тургускай санавиарын корум-чуу колхозтор кескигүне-е болгаш оларынч о-бунерге база хамааржар-ган. Оа дэрге колхозчу-а пенсияларын аялычын-а болгаш албай-хаакчы-а айда ортумак аямыл то-риничи хузуун барында-саналары мпкша тургуза-болур. Бир өвөш колхозчу-онер киж 0,15 гектар-хый кодан камалыг-а-айыынч составына-гы турар болза апаа пем-ы доктаатыгын норма-ктик 85 хузу-биле док-ур алаар (колхоз дэрге турар болгаш колхоз-а-айы-онле холбалаыг ажалчыларга болгаш а-хаакчыларга ышаш),-лаа-даа оң эң өвөш кем-ен мудулаваа ужурут.

Чангаш колхозчуларынч кезининг пенсия ботту-улгатырдыр. Чылаа, мурундаа кодан кам-а 15 гектардан ашпас кол-лекжигунунге кырып-на-нын дэшт бээр пенсияны ортумак аямыл тасилин

тур болган. Ылчарга июль 1-ден эгелээш индиг кызы-рылда колхозчуларга база ха-мааржыр апарган.

Кырып-назылааннар болгаш инвалидтер бажычыларында, ооң-биле кады колхозчу (колхозтор аразынын) ба-жычыларында-лаа турар пен-сияонер-колхозчуларга июль 1-ден эгелээш пенсиянын чамдызын шак индиг ба-жычыларга турар ажалчылар болган албай-хаакчыларынч мпкша индиг кемчээ-биле толээр апарган.

Июль 1-ден эгелен пенсия хандырылгазын улам экинжи-дор талазы-биле кемчегини боттандырган чортуналгыны түнелинде чүгте Россия Фе-дерацияга безин барык 8 миллион кижинич пенсияны улгатыр.

СЭКН-ин XXIV съездинин Директивалары бугаар 1973 жылда азыркычын о-сунган шериг албанычларынч о-бүдеслеринге пенсия-ларын улгатырар, а 1974 чылда — дайынны болагаш тург-ажылдыг инвалидтеринге пенсияны үштүң биринге болгаш азыркычын о-сунган о-бүдеслеринге пенсияны орту-маа-биле 20 усту улгатырары кептен корген. Ылчарга о-бү-денич кескигунүнч ортума-орулааы айда 50 рубльден ашпас о-бүденин уругуларынч аяшпа дуулаамчызын 1974 чылдан эгелен тынсырын ба-за көрүп турар.

Инвалидтерге болгаш назы-дан кыралыгга интернат-бажычыларынч четкенд каба-бар, аямылдан чыккан пен-сияонерлерин күш аялга-калбаа-биле хаара дуадырга таарымчалык байдалды тур-гузар.

Бо бүгү кемчегерин бот-тандырган кескигунүнч

